

ادبیات عمومی و مجری

هفته‌لقی سیاسی، ادبی و علمی غزته‌در.

جلد : ۱

سنه : ۱ ۲۷ صفر ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۱۰ کانون اول ۱۳۳۲ نومرو ۸

[صدر ایوب و اعیانه رئیس سابقی سعید پاشا مره‌مک،
اک کوزل و اک مکمل سفارتنامه من اولاده غالب پاشا مخطومه من مقرر
طرز منده رشاد فتواریک افندی به خطاباً یازمه اولد قلمری غیر منتشر
مکتوبی آتی به درج ایریریز. بوکونه قدر غیر مطبوع اولاده او کویک
سفارتنامه نکه ده کلامک نسخ منده باشو یا بقی تبشیر ایریریز.]

اجداد سموثراد لرندن صالح ملا علیه رحمة الملك الاعلانک ترجمه حالی استنساخ اولمغله نسخه
اصلیه اعاده قلندی . خاندان کرامیلرینک اعظم اعضاسنه متعلق بر اثر ذی عبرتله مخلصلرینی وایه‌مند
وقوف بیورد قلمرینه نه قدر تشکر اولنسه آزدر . بوراده مناسبتی یوق اما هر مضمیری اظهاره مساعد
وسائل و ازمنه ذاتاً هرکسه میسر اولدیغنی دوشنه رک ولهذا وجه تعلق ارامیه رقی بر شی دها
یازه جغم : بوندن اون آلتی سنه اول احسان ایتدیکنز سفارتنامه غالبی حالا اعاده ایده‌مدم .
معلومدرکه دول علیه اوروپا جمعیت دولیه سنه دخولندن مقدم دول غربیه دن بعضیلری نزدینه
وقتاً بوقه سفرای فوق العاده کوندر مشدرکه بونلر اون سکنز ذاتدر واون دردی سفارتنامه نامیه
مخطومه لر یازمشلردر . اک مدققاته یازیلن سفارتنامه ایسه غالب پاشانککیدر . یازق که ناقص قالشدر .
مشارالیه کرچکدن دیپلومات و اصول تدبیر مملکتده ماهر ، بناء علیه نزد دواتده موقر ایمش ؛
حتی سلطان سلیم ثالث بر کون باب عالی به کلیر ، بعض مصالح مهمه خارجییه مذاکره سندن صکره
اولوقت امدجی یولنان بو غالب افندی بی وسعت اقتدارینه بناء سفارت فوق العاده ایله پارسه مأمور

رومانیا و رومانیایلرک سجایای ملیه سی

— ۱ —

بو کون ، حرب عمومینک کردباد خونیننه کندینی ، شایان دقت بر حرص سوقیله ، قاپدیرمش اولان رومانیای و رومانیایلر حقنده بر قاج صحیفه یازی بلا تعب اوقونور ظن ایددرم . ۱۳۷ بیک کیلومتر و مربی منبت و معمور اراضیه ، ۶-۶،۵ میلیون نفوسیه کندینی شرقک و بالخاصه بالقانلرک بر زماندر ناظم سیاسی ظن ایتکه مغرور و حاکم کچین بو خاق بز تورکلر عصرلردن و عصرلردن بری طایرزه . بوجوبان و چفتجی ملی اسکیدن حرب

میدانلرنده قارشیمزه چقد قلی زمانده ، بالآخره ربقه اداره مزه آلدقن صوکردهده ، پرنسیرک اداره سی آلتده درلو انتریکه لر چور دکلری دورلردهده ، نهایت ۹۳ حربنده پلونهده بازومزه مهینه . بچاق صاپلادیغی کونلردهده ، والحاصل بالقان حربی متعاقب (ادرنه) مزری ترک ایتکی بزه قطعاً توصیه ایده جک بر کستاخلق کوستردیکی صیرالردهده طانیدق . حرب عمومی پاتلادقن صوکره چاناق قلعه حربنک الک قیرغین و قورقونچ کونلرنده برواغون جیخانه ، بر مقدار اجزای طبیه کچیرمک ایچون ، بر آزون و بر آز پترول صاعقی ایچون الک رزبل بازارلردن چکینه یین بوملتن شیمدی افلاق و دوبریجه اووالرنده قانلی بر حساب صورارکن ، اونک نرهدن کلوب نرهیه کیتدیکندن ، سجایاسندن جزئی بحث ایتک فائده لی اولسه کرک .

رومانیاده الیوم ۶-۶،۵ میلیون نفوس واردرکه بونک قسم اعظمی رومندر و رومنجه قونوشور . آیریجه رومنلرک « ملک موروث » عد ایتدکلری ترانیایوانیاده ، بو قو ویناده ، باناتده ، بسارابیاده و نهایت بزم اسکی روم ایلیده اپی رومن واردر . اولاح « valaque » ، قوچو اولاح دنیلن بو

رومانیا قرا لیجه سی ماری ایله اوغلی قارول رومن قیافتند
[بورسم قرا لیجه نلک پرنس و ولی عهدک پرنس اولدیغی
صیراده ، درت بش سنه اول آلتشدیر]

رومنلرک مجموعی ۸-۹ میلیون قدر طوتار. اصل رومانیا ده خاق. پک قاریشیدر. رومنلرک شیمدی قارپاتلرله طونه آراسنده اوطوردقلری یرلری استیلارندن مقدم، بوراسی (داچ) لر و (گت) لر ایله مسکون ایدی. بونلر قومرال،

بررومن کلبه-سی اوکنده ملی بر رقص

ماوی کوزلی، اوزون بویلی ایدیلر. بونلر ایوم قارپاتلرده (تیسانا) و (موترو) طرفلرنده بعض کویلرده ساکندرلر. رومن ایمپراطوری (ترایان) بومملکتی ضبط ایتدکن صوکره ایتالیا دن بر جوق عسکر مستعمرلرکلدیله واهالی اصلیه آراسنه یرلشدیلر. بو روما عسکرلری یرلی قادینلرله اولندیله. و لاتینجه لسان رسمی و یاواش یاواش ده عمومی لسان اولدی. دها صوکره مجارلر و سلاو-لردن، تورکلر و ناتارلردن برر مقدار

کلدیله، لسانلردن برخیلی کله لر نقل ایتدیله. ایوم عددلری ۲۰۰ بیکمن فضله اولان چنکانه لرده، صوکره ۴۰۰ بیک قدر یهودی ده - کوچک روسیه دن، پولونیا و بوقوینا دن - بورایه مهاجرت ایتدیله. بوتون بونلر رومانیا اتنوگرافیاسنی پک قاریشیدردی.

ایوم رومانیا ده، خلقک قانی، اصل ونسلی پک قاریشیق اولقله برابر، اساسی ایکی انموذج کوستورمکده در. بریسی طاغ خاقی تیپی، بریسی اووم خلقی تیپی. اووا خلقی ایتالیا ده کی خلقی پک آگدیرر. طاغیلر ایسه دها قوتلی و طیقناز، بطی یوروشلی، یووارلاق چهره لی درلر.

بررومن کوینده دانس

هر ایکی انموذج ده اسمر جلالی، قویو کوزلی و سیاه صاچلیدرلر. قوللاندهقلری لسان لاتینجه دن مشتق، اسلاوجه ایله پک قاریشیق، مجارجه و تورکجه دن برخیلی استعاره لر ایتمش برلساندیر. بو ملت اولدجه ذکی در، کیکین بر خیاله مالکدر. شعر و موسیقی یه ده استعدادلرندن بحث ایدیلیور. هر حالده همان هپسی اورتودوکس مذهبه سالکدر.

یر اولاح چوبانی

آلمانجه بر رساله ده، رومنلرک حربه اشتراکی منابته، اصل ونسلی پک قاریشیق اولان بو ملنک سجایاسی حقنده شو شایان دقت معلومات و مطالعات ویرلکده ایدی:

بر ملتک اخلاق و معنویاتک ، اک بارلاق و اک صریح صورتده ، کندی طوپراغی اوزرنده سوبله نین ضروب امثله سی و ملی شرقیلری ایله تجلی ایتدیکی علوم روحیه متخصصلرنجه آرتق تعین ایتمش بر حقیقتدر . دیگر جهتان ، بر ملت نه قدر خیالپرست و حرص جاه و ثروت اولورسه ، افرادینک سویه عرفانی ده نه درجه ده دون بولونورسه او ملتک ماهیتی و سجایای ملی شرقیلرنده ، شعرلرنده و ضروب امثالنده او درجه واضحاً تظاهر ایدر . بو حال اولاحلرده ده تجربه ایدیه بیلیر . بو ملت بر مددن بری هر نه قدر وسطی و غربی آوروپایی تقلیده و اومدنیته امثاله سعی ایتشه ده ینه سویه عرفانی یوکک بر درجه یه چیقارمغه هنوز موفق اوله مامشدر . اساساً هیچ بر زمان سالم اساسلر اوزرینه استناد ایتدیرلمش اولان رومن اخلاق ملیه سی ثابت و شایان امثال بر نمونه ارائه ایده مزدی . بو ملت کړک وضعیتی و کړک افرادینک تمایلاتی ، اخلاق و معنویاتی نقطه لرندن هر حالده بو کون بولندی درجه دن ، دها یوکک دها بارلاق بر نمونه کوستره بیلیدی . الیوم بو درجه یه چیقامامه سنک سبی ایه رومنلرک فضله غرور و خیالریدر . بو ایکی سیئه رومن ملتک حقیقتی کورمه سنه وایی ، اساسی بر یول تعقیب ایتمه سنه مانع اولشدر . بو سببه ، هر نه قدر رومنلر کندیلرینه بویوک بر قیمت عطف ایتکده ایه لرده هر حالده آشاغی بر

درجه عرفان و کمالده قائلشدر .

رومن اخلاقیاتی ایچون کوزل بر میزان تشکیل ایده جک اولان ملی شرقیلر و شعرلرک اک مکمل مجموعه لری (واسیل آله ساندری) ایله قارمه ن سیلوا (متوفا قرالیه ایزابیت) طرفندن ترتیب ایدلشدر .

رومانیالی بر چنکانه قادینی

بو مجموعه لر رومنلرک اخلاقیاتی حقنده اولدجه سالم بر فکر تأمین ایدر .

رومانیالی بر چنکانه

رومن ملی شرقیلری ایله شعرلری اوزون بر ماضی یی تخطر ایتدیرم . ملی شرقیلر ، عنعناتی تمثیل ایدن شعرلر و آثار ادبیه ، اکثریت اعتباریه ، بر ملتک تاریخنه و عادات قدیمه سنه استناد ایدر . بر ملتک بو نوع اسکی شرقیلری و قلاسیک آثاری اوقوندینی زمان او ملتک مثلاً اوچ بش یوز ، حتی بیک سنه اول نه دوشوندیکی ، نه حس ایتدیکی ، تمایلات و اخلاقیاتی نه یولده اولدینی حقنده بر فکر حاصل ایدلک لازم کلیر . حال بوکه رومن ملتک شرقیلری ایله شعرلرنده بو اوصاف ممیزه یوقدر . چونکه رومن ملی شرقیلری ایله شعرلری رومن تاریخندن ملهم اولمایوب ، دها زیاده ، کوییلرک و چوبانلرک قبا تمایلاتی ارائه ایدر . اکثریتله ده بو شرقیلرده مندیج اولان روح قومشو ملتدن استعاره ایدلشدر . بناء علیه رومن ملی شرقیلری ایله شعرلری یالکز کندیلرینه خاص عادات و تمایلات و عنعنات ملیه یی اثبات ایتز . اجنیلردن چالمنش فکرلر و روحلر کوزه چارپار . رومن ملتی تربیه مدنیه و فکریه سنی منحصراً لاتین عنصرینه اولان منسوبیتته عطف ایدیوره بوایه بر خطای قاحشدر . بو طرز تفکرده کی یا کاشلق رومن ملتی ایچون موجب فلاکت اوله بیلیر . بلکه ده اولشدر بیله . زیر ارومانیانک حرب عمومی به اشتراک ایله مسنده بو قناعت و فکرک مهم بر عامل اولدینی شبهه سزدر . جداً لاتین عنصرینه منسوب اولان فرانسزلر و ایتالیانلر ، رومنلرک عرقه تعلق ایدن بو ضعیف دامارلرینه باصارق رومانیا یی آولامغه موفق اولشدر . اکر رومنلرده بویله مضر

صورتده متوسع بر خیال اولامش اولسهیدی، حقیقی دها ای کوره جکار، دها مادی دوشونوب بلکهده حربه اشترک ایتیه جکلردی. روملرک بو خیالپرورلک قصورینه واقف اولان دساس ملئر اولندن بر صورت ماهرانده استفده ایتدیلر.

روملرک عنصر اعتباریله اولان منسویتلرینی حقیقنه اک موافق صورتده تعین ایتک کلفتی اولره بر اقیرز. یالکیز شوقدرینی سوبله یهلم که، بالذات رومن متفکرینی آراسنده بیله، کندیلرینک جدا و تماماً لاتین عنصرینه منسوب اولدقلرنده شبهه ایدن بر چوق کیمه لر وارد. اگر روملرک لاتین عنصرینه عائد اولدقلری ادعاسنه اساس اوله رق اولاجه کوستریله جک اولورسه، بولسانک باشلیجه اویج مختلف اجنبی لساندن ترکب ایتدیکنی تحقیق ایتک یک قولاید. رومانیا اسلاولرک، تورکلرک، روملرک تحت اداره و تحکمنده بولدیغی زمانلردن بری بوملرک لسانلردن یک چوق فکر والفاظ اقتباس ایتدیلر. الیوم رومن ملتک نصفندن فضله سی اصلاً رومن عزقنه منسوب اولمایان افراددن مرکبدر. دیگر جهندن رومن ادبیات ملیه سنک (روما) ادبیات ملیه سی ایله هیچ بر علاقه و رابطه سی یوقدر. بالعکس رومن ادبیات ملیه سی تدقیق ایدیلیرسه، بو ادبیاتک لاتین ملئلردن زیاده بالقان ملئلرینک طرز مطالعه و افکارینه توافق ایتدیکی کورولور. فقط خیالپرست روملر غرور ملئلرینی اوقشامق و بوندن آتی حسانه طاتلی امللر استخراج ایتک ایچون لاتین لره منسوب اولدقلرینی ادعا ایدرلر. لاتین شعر و ادبیاتده تعصبدن اثر یوقدر. حالبوکه رومن ادبیات ملیه سنک هر سطرنده تعصب دینی کندیسینی کوستر. بو علامت مجیزه دها زیاده اسلاولر عائد بروصفدر. صوکره لاتین ادبیاتی درجه کاله واصل اولدیغی حالده رومن ادبیاتی هنوز بو کاتقرب ایده بیلیمکدن یک اوزاقدیر. روملر نه درجه اسلاولرک دائره نفوذندن ایرلرلرسه تعصبده کندیلرندن اودرجه اکیلمشدر. بوکا مثال اوله رق ترانسیلوانیا کوستریله بیایر. بوقطعه ده ساکن اولان روملر، دیدی قودی ایله، خیالیه اوغراشمقدن زیاده کندیلرینه جدی و مادی استفاده لر تأمین ایدن خصوصیات ایله اشتغالی ترجیح ایدرلر. اخلاقیاتده کی بو اختلافک سببی، ترانسیلوانیا روملرینک مادر وطنده بولان عرقداشلرندن مساند شرائط حیاتیه ده مدنیت حقیقیه ایچنده یاشامالریدر. مثلاً رومانیاده ترانسیلوانیانک قورتاریله جغت دائر صوکر زمانلرده ترتیب ایدیلن شرقیلر اکثریا معکس بولماز. چونکه مجارستان روملری دیگر روملر قدر خیالپرست دکلدلر. دها مجاربده دن اول بالخاصه روس مأمورینی بو شرقیلری مجارستانده نشره یک چوق چالشمشلر سه ده مجار روملری بولره یک رغبت ایتهدیلر. آشاغیده بعضیلرینک ترجمه لرینی نشر ایتدیکنز بو شرقیلرده ترانسیلوانیا روملرینک حسیات تعصبکارانه سی غایه ملیه نامی آلتنده کوروکلنمک ایسته میشدر.

مثلاً: « خالی وواسع تارالرده آتشک شدید باریلیمی کیجه یی تنویر ایدیوزدی. ای آتش، نظمکله تا مجار مملکتلرینه قدر توسع ایت! مجارلری اولدور، یاق، ییق! اولری طردایت! آتشک هریری خراب و مجارلری قهر ایتسون. ای مجار، شمیدی به قدر سندن چوق چکدم. شمیدی ایسه انتقام آله جغم زمان آرتق تقرب ایتمشدر. طاغلردن اینوب اووه لره چیقدم. اوراده مملکتک نورینی کوردم. ای اولاحلر، مجارلری سوکوب آتیکز! »

دیگر بر شرقیده ایسه دینیلورکه: رومانیانک بردن بره قیام ایدوب حیدود چته لرینی ترانسیلوا نیادن طرد ایتدیکی زمانی یاشامق ایستردم. بو طوپراقلر مجارلرک دکلدلر. اولری سورهلرکدر. « دیگر برنده » یشیل یاپراق، سوکیلی ترانسیلوانیا مزک محصول! سنی مادر وطنه کیم آتدی؟ ساقسونیا

حیوانلری ، حجار باربارلری ؟ رومن اولادلری ایلری ! یوسروغکز وارمی ، جسارتکز وارمی ؟
 مملکتیزی یانی اوتلردن تمیزله مک ایچون ایلری ! بتم ایله برلکده کلیکزه هرکیمک سلاحی وارسه
 ایچنه یدی قورشون دولدورسون . هرکیمک بالطه سی وارسه کونشده پارلداتسون . « دنیور .
 برقهرمانه اتخاف ایدیلن برشرقیده برکنج قیز وطنداشلیزیه شویله خطاب ایدیور : « المده نه سلاح
 ونه طوپوز ، نه بالطه ونه بر آلت وار . فقط آغزمنده دشمنلرمی ایصیرمغه کافی دیشلرم وار . اللرمده
 ایجه وکسکین طیرناقلرم وار . بونلرله دشمنلرمی مملکتلرینه قوغونجه یه قدر طیرمالایه جغم ، پارچه لایه جغم . »
 دیگر برشرقیده شو مآلده در : « ایکی سوکود آغاجی آلتده بولنان برقایناده ایکی حجار اولدوردم .
 بو اولدوردوکلرم آره سنده سنه لردن بری بکا عاشقانه باقان بر حجار قیزی واردی . »
 بو شرقیلر رومنلرک حیات و اخلاقی بر درجه یه قدر بزه تنویر وایضاح ایدر .
 — مابعدی کلجک نسخه یه —

اسماعیل صبحی

کوستا و لوبونک آثاردن :

تکامل خلأق قوانین روحیه سی

اشخاص و عروق آره سنده کی تفاوت متزاید — بر عرقک سویه سی نه قدر
 یوکسک ایسه افرادی آره سنده کی
 فرق و تفاوت ده او درجه بیوکدر . عروق عالیده حس اولنان بو فرق ، عروق سائر افرادی
 آره سنده هیچ کبدر . ترقیات مدنیه سایه سنده عروق عالیه بیننده تظاهر ایدن فرقلر کتدکجه
 کسب وسعت ایتکده در . دها ایلرویه کیدرک دیرزکه بو تفاوت ، یالکیز عروق آره سنده دکل ،
 بر عرقه منسوب افراد بیننده دخی عینی اساسه تبعاً زیاده لشیور . شو حالده مدنیتدن تحصیل ایدن
 نتایجدن بری ده : فردیتلری فکرأ و عرفاناً مساواته مظهر ایتک دکل ؛ بالعکس آنلری یکدیگرندن
 اوزاقلاشدیرمق اولشدر . مدنیت ، بر طرفدن بر درجه عرفانه ارتقا ایدن عروقه ، هرکون متزاید
 بر صورتده تحمیل ایتدیکی مجبوریته سعی ایله ، انلری یکدیگرندن اوزاقلاشدیریور ؛ دیگر طرفدن
 مدنی بر عرقک طبقات مختلفه سنی ده بو قاعده یه تابع قیله رق آره ده کی فرقلری زیاده لشدیریور .
 فی الحقیقه یوز سنه مقدم بر عمله ، عادتاً صنعتک بتون غوامضنه واقف بر استاد ایدی . بوکون
 ایسه عمله ، انجق صنعتک پک اوفق و محدود بر قسمنه حصر غیرت و حیات ایتکده اولدیغندن ،
 قوه محاکمه سنی استعمال ایده میور و بو صورتله ذهنی ایشلمکدن محروم قالیور . بو حال ، ملکات
 فراستی عطالته محکوم ایتکده در . دیگر طرفدن ، کشفیات ورقابتک بی امان تأثیرات تضییقه سی
 آلنده حرکت ایتکده مجبور اولان مهندس لر ، ارباب فن و سائر ، بر جوق معلومات
 فنیه ایله تزیین ذات ایتدکجه ساحه فعالیتده تأمین موفقیت غیر قابلدر . حالبوکه
 یوز سنه اول بو اضطرار ، حس اولماز درجه ده خفیف ایدی . بو مجبوریتلر ایچنده بولندقلری ایچون ،